

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3423/2020
08.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Срђан Алексић, адвокат у ..., против тужених АД Железнице Србије из Београда и АД Србија воз из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1356/20 од 26.06.2020. године, у седници већа одржаној 08.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1356/20 од 26.06.2020. године тако што се **ОДБИЈАЈУ**, као неосноване, жалбе тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 4022/19 од 23.01.2020. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 79.665,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 4022/19 од 23.01.2020. године обавезани су тужени да тужиоцу солидарно исплате за период од септембра 2014. године до августа 2015. године на име накнаде трошкова исхране у току рада износ од 118.192,76 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 44.467,25 динара и на име накнаде трошкова поступка износ од 138.306,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1356/20 од 26.06.2020. године преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев, као и захтеви парничних странака за накнаду трошкова поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде ревизију је благовремено изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код туженог АД Железнице Србије 04.02.2003. године, а након статусне промене код туженог АД Железнице Србије, тужилац је засновао радни однос код туженог АД Србија воз почев од 01.09.2015. године. У обрачуну зараде тужиоца висина накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора није исказана у номиналном износу.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев применом одредбе члана 118. става 1. тачака 5) и 6) Закона о раду. Висину накнаде је утврдио на основу налаза и мишљења вештака који је накнаду обрачунао применом критеријума из Колективног уговора ЈП Железнице („Службени гласник РС“, бр. 37/95) с обзиром на то да Колективни уговор код туженог закључен 2002. године са анексом из 2006. године и Колективни уговор туженог из 2015. године не садрже одредбе о висини спорних накнада, а исте се не могу исказивати преко вредности радног часа.

Другостепени суд је тужбени захтев одбио са образложењем да је тужиоцу накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора исплаћена у складу са одредбом члана 118. става 1. тачака 5) и 6) Закона о раду и одредбама Колективног уговора код туженог из 2002. године са анексом из 2006. године и Колективног уговора из 2015. године. Наведене накнаде не морају бити номинално изражене у одлуци послодавца.

Ревизијом се основано указује да је материјално право погрешно примењено.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС” бр. 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 118. тач. 5. и 6.) који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. У спорном периоду био је на снази Колективни уговор ЈП Железнице Србије од 30.11.2002. године са анексом од 26.07.2006. године и, након статусних промена код туженог АД Железнице Србије, Колективни уговор од 24.03.2015. године. Одредбом члана 2. Анекса колективног уговора првотуженог („Сл. Гласник РС“, бр. 4/06) измењен је члан 57. Колективног уговора и предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. става 1. Анекса измењена је и одредба члана 61. и одређена вредност радног часа за обрачун и исплату. Прописано је да је у вредност једног радног часа из ст. 1. и 2. овог члана укључена и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Наведено је на идентичан начин регулисано и Колективним уговором из 2015. године. Колективним уговором, нити другим актом тужених није предвиђено да се накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора посебно исказују у номиналном износу. Вештачењем у поступку утврђено је да је тужиоцу вршен обрачун зараде као производ вредности једног радног часа, коефицијента радног места и месечног фонда часова рада. На основу података по врстама плаћања наведеним у прегледу исплаћених укупних зарада тужиоцу за спорни период, накнада за исхрану у току рада и накнада за регрес није

обрачуната и исказана као посебна ставка. Тужени нису доставили акт на основу кога би могао бити утврђен износ накнаде по основу исхране у току рада и регреса у уговореној нето цени рада по часу. Из таквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова за исхрану и регреса за коришћење годишњег одмора јер исти нису исказани у номиналним износима. Не може се прихватити да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада с обзиром на то да износ накнаде за регрес и исхрану у току рада није номинално исказан у прегледу исплаћених зарада у спорном периоду, како је то предвиђено Законом о раду. Износ ових накнада није обрачунат и исказан као посебна ставка, односно у месечним обрачунима зараде није исказан као појединачна вредност по врсти плаћања. Такође, када би вредност ових трошкова била урачуната у вредност радног часа, износ накнаде трошкова за исхрану и регреса би био директно сразмеран коефицијенту радног места, што би значило да, када би била позната структура радног часа, запослени са већим коефицијентом зараде би остваривао сразмерно већу накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес, а неспорно је да вредност ових накнада треба да буде једнака за све запослене. Применом оваквог правног резона би и запослени који није на раду остваривао накнаду трошкова исхране, што није сврха ове накнаде. Стога су тужени сагласно цитираним одредбама Закона о раду и одредби чл. 154. и 452. става 1. Закона о облигационим односима и члана 505. става 1. тачке 2) Закона о привредним друштвима, солидарно обавезни да тужиоцу накнаде штету због неисплаћених спорних накнада закључно са августом 2015. године, када су наступиле статусне промене код туженог АД Железнице Србије. Тужиоцу на досуђене износе сагласно одредби члана 186. Закона о облигационим односима припада затезна камата од настанка штете до исплате.

На основу изложеног, применом члана 416. става 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у првом ставу изреке.

Врховни касациони суд је, применом члана 165. става 2. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, обавезао тужене да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде трошкова ревизијског поступка износ од 79.665,00 динара који обухвата награду пуномоћнику за састав ревизије у износу од 14.400,00 динара и судске таксе на ревизију у износу од 26.106,00 динара и одлуку овог суда у износу од 39.159,00 динара.

**Председник већа-судија,
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић